

HAJÓZÁSOK

NAJÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-ter 1.

FELVETÉS

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

MOZDULJUNK

meg mi is csatlakozunk ahhoz a nemes mozgalomhoz, amely a felvidék elpusztult falvait szándékozik újra építeni. Az ország városai egymásután kezdik meg a hazafias áldozatkészség munkáját, hogy így is visszafizessék a Gondviselésnek azt a jószágát, hogy a háboru borzalmát nem kellett közvetlenül tapasztalniok. Hogy az ő tüzhelyeiket nem perzselte fel az ellenség vad haragja.

Mi is ezek közé tartozunk. A rémet, a pusztítást csak hírből ismerjük, de ennek a hírek feketesége, keserősége, fájdalma kell, hogy minket is azoknak a sorába állítson, akik a felvidéki könnyek letörlesztése vállalkoznak.

Érezzük a háboru súlyát, sokféle adózást kért már fölünk, igaz, de ezt az újabb szeretetmegnyilvánulást még meg bírjuk. Aki tízfíllérig bírja, tegye azzal, aki koronával, adja a koronát, aki bankóval, ne sajnálja a bankót. És csak legyünk őszinték; ennek a vároznak történelmi öreg falai között sokan vannak, akik bankóval róhatják le a hazafias áldozatkötelességet. Sokan vannak azok, akiknek erszényéből, szerencsés foglalkozásuk révén, a háboru nem vett ki, talán inkább beletett, ezeknek jószívére tehát feltétlenül számíthatunk. Szent meggyőződésünk, hogy elősegítik azt a szép gondolatot, hogy Székesfehérvár is megörökítse nevét a felvidék újraépítésénél.

Ismerjük jól a mi közönségünket. Csak az első fecskéknek, az első adománynak kell

megjelennie, a többi rohan utána. Indítsuk meg tehát a hazaszeretet eme lavináját, hadd gördítsen egy tekintélyes összeget fölünk is az inségnek, a pusztításnak földjére. A sze-

retet eme lavinájának görgetésére, mint minden háborus jótékonyág gyűjtésére, a legnagyobb készséggel vállalkozunk. Minél több munkát ad, annál boldogabbak leszünk.

A világ háború.

Varsó kapui előtt.

Oroszország egyetlen és legfőbb gondja a Varsó kiürítése körüli intézkedés. A fővezér nagyherceg már külön rendelkezést adott ki arról, hogy a kiürítés előtt álló Varsóban milyen javakat szabad és milyen javakat kell elpusztítani, ugyancsak megparancsolta azt is, hogy a menekülők milyen utvonalonak hagyják el a várost.

A hadügyminiszter a dumában tegnap nyíltan beszélt Varsó kiürítésének szükségességéről, sőt beszédéből azt is ki lehetett olvasni, hogy az orosz hadvezetőség egész Lengyelországot alkalmatlannak és tartathatlannak ítéli a védekezésre. Úgy beszélt az orosz hadügyminiszter, ahogyan a nagy debacle előtt beszélni szoktak és a helyzet megítélésénél igen fontos, hogy az egyedüluralkodó cári minisztere, egy orosz császári tábornok a nép forrongó képviselői volt kénytelen ezt a vallomást tenni.

Az olaszok gyengesége.

Az olasz hadsereg egy lépéssel sem jut előre az Isonzo-vonalon. Valóságos nemzeti temetője lesz ez a völgy az olaszoknak és a kormány hiába akarja titkolni e rettenetes vereségséget, amit ezen a helyen szenvedtek. A lakosság máris megtudta a valóságot és Rómában és egyéb nagy városokban erősen tüntet a háboru ellen. Rómában hatalmas tüntetés volt a francia nagykövetség palotája előtt, mert az odaváló nép azt hiszi, hogy Franciaország volt az, amely Olaszországot a háboruba belegratta. Már megcsappant az ő elbizakodott har-

cikedvük és nyilván ennek tulajdonítható, hogy már eszük ágában sincs hadat üzeni Törökországnak.

A Verona ellen intézett sikerről légi támadásunk is mely hatással volt az olasz közvéleményre, amely nem bízik már Cadorna grófban. Lehet hinni, hogy az olasz háboru sokkal rövidebb ideig fog tartani, mint amennyi időt még csak két héttel ezelőtt is számításba vettek. A lakosság meg fogja unni a céltalan vérpezarlast és a belső forrongás fogja megrövidíteni a külső háboru napjait.

Sikeresen haladunk előre.

A Visztula és a Bug között a harcok tegnap is egész nap nem eszünkön hevesseggel folytak és újra sikerrel jártak. Az egész vonalon szorongatott ellenség, amelynek arcvonalát Lecsnánál és Cholmtól északnyugatra újra áttörtük, a tegnap makacsul védett vonalakból ma a kora reggeli órákban majdnem mindenütt észak felé hátrált. Csapatunk üldözik. Lecsnát elfoglaltuk.

Az oroszokakik Ivangoród-tól nyugatra befészkeltek magukat, augusztus 1-én kivított győzelmünk hatása alatt vonalaik legnagyobb részét visszavonták a várovezet felé Ivangoródtól északnyugatra, a németek sikeres harcok közepette a Visztula előtt elterülő széles erdőövezeten áthatoltak.

Mackensen.

Mackensen tábornagy hadseregével szemben az ellenség a novolexandriai-csana-zalini vonalon tartotta még magát. Délután az oroszok vonalait Lecsnától keletre és Cholmtól északra

áttörtük. Ennek következtében az ellenség az arcvonal nagyobb részén az új folyamán megkezdte állásainak kitűrtését. Csak egyes helyeken áll még ellen. Lecsnától keletre tegnap 2000, Cholm és a Bug között augusztus 1. és 2-án több mint 1300 oroszot fogtak el, több géppuskát zsákmányoltunk.

A pólazzói

fensik szelét nagy olasz erők újból támadták. Az ellenség ötször intézett rohamot gyalogságunk ellen, amely a helyeségtől keletre és a Montedei sine Busin hősiessen kitartott.

A támadást szívesen védekező katonáink heves harc után minden alkalommal visszaverték. Az olaszok súlyos vereségeket szenvedtek. Az előretörés megismétlése céljából összegyűjtött újabb olasz erősítéseket tüzérségünk meglepetésszerűen lötte és szétgyasztotta. E harcok alatt a fensik többi szakaszai erős elleneséges tüzérségi tűz alatt állottak.

HELYZETKÉP.

A lapunk július 30-iki számában ienti cím alatt megjelent közleményre Fodor Mór ur válaszolt a Székesfehérvár és Vidéke augusztus 2-iki számában.

Cikkirónk megjegyzéseit a válaszlra a következőkben adjuk.

Végtelenül örvendek, hogy szerény irásomat Fodor Mór ur — ellenkező álláspontja ellenére is elismerésméltóan tárgyilagos — válaszlára méltatta.

Mikor soraira válaszolok, természetem nem azért, hogy polémiát kezdjek, mert az gyűlöletes és céltalan s eredményre sohasem vezet, hanem, hogy megértsem egy mást. Mert ebből — szerintem — sok jó származnék. Mindenekfelett az alapos lelkiismeretvizsgálat. Nálunk és odaát egyaránt. Az egyik tükröt mi tartjuk, ebbe belenéz a zsidóság; a másikat Fodor Mór ur tartja, s ebbe belenézünk mi. Oh, ha mi egyszer úgy igazán megtudnánk egymást érteni! Micsoda erő, hatalom, haladás lenne urrá

SÖVEGJARTÓ vaszonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Egyes szám ára 4 fillér.

ebben a szegény, vérző, szenvedő hazában! Na a magyar faj őseire igazán összeorzina a zsidóságban rejlik sok értékkel ennek a hazának a kölcsönös szeretetében! (Nem a vallási összeolvadást értem. Ez — legalább nagy méretében — nem megy, de nincs is szükség rá. Ez csak az egyházi-politikai harcok kombattans miniszterei voltak annak idején értelmek, puffogó argumentuma.)

De lássuk a két tükröt Szomoruan bár, de vonakodás nélkül nézek abba, amit Fodor ur tart elénk és látom benne a mi fajtánk ezer baját, bűnét, gyengéjét.

Mint megannyi ostoraspás, zuhognak ránk tömör, szinte vasokos mondati. Azt írja:

Nem igaz, hogy az aszály, vizáradás, filoxera, peroneszpora, marhavész stb. nem értött „ezeknek a huszezres koronásoknak.” Ezek a csapások nem filozemíták, akik felekezeti szerint ingadoznak, a zsidók javára. Bizony a zsidók is épügy kárát vallották mindezeknek a bajoknak, mint bárki más. Csakhogy a felsorolt csapások által okozott károkat a zsidók fokozottan visszoragalmol, okos beosztással, gondos, okserü gazdálkodással és ami a fő: a szerzett vagyon megbecsülésével, szolid takarékossgal törekedtek pótolni.

Majd tovább: *míta a világ fennáll, mindig úgy volt, hogy a könnyelmű, léha, dolgotalan urhatnamság valláskülömbőség nélkül kénytelen volt vagyonsodás tekintetében komoly, törekvő, takarékos munka előtt meghatárlni. E két irány közül pedig: mindenki szabadon, minden korlátos nélkül választhat és követheti ízlését és elveit, akár zsidó, akár budhista. A meggazdagodáshoz és leszegényedéshez mindenkinek joga van, ha egyébként van hozzá hitartása, ereje és esze, vagy elég könnyelmű, léha és dolgotalan.*

Aláírom az első szótól az utolsóig. S ha rajtam állna, belekiáltanám minden magyar testvérem fülebe, hogy: nézd, lásd, ilyen vagy, ilyennek tartanak, ilyennek ismernek, ilyennek hirdetnek! Nem tudsz okos beosztással, gondos, okserü gazdálkodással a szerzett vagyon megbecsülésével, szolid takarékossgal dolgozni? Könnyelmű vagy, léha vagy, dolgotalan, urhatnamsággal vagy megverve! Ezért pusztulsz, ezért vérzel, ezért fordítják meg nemesi címeredet, ezért vándorolsz Amerikába!

Nagyon köszönöm Fodor Urnak, hogy ezeket a mi bűneinket így csokorba szedte. Talán jobban magára ismer a magyar, ha abba a tükörbe néz, melyet onnan túlról tartanak eléje, talán jobban elhiszi, mint hogyha a saját papja prédikálja neki a szószékéről.

Am most cseréljünk szerepet. Most majd én tartom a tükröt és onnan túlról nézzenek bele.

Minden elfogulatlan ember belátja, hogy a magyarság fennebb elsorolt bűneivel, gyengéivel ellenkező erények mind összevéve sem magyarázzák meg egyedül a zsidóság aránytalanul gyors meggazdagodását. Megvallom, ezek az erények mind megvannak a zsidóságban, de van egyből s részben ez dönti el a mérleget.

Nagy dolog ez az „egyéb”, ha végig akarjuk taglálni, nem cik-

ket, de könyvet kellene írni róla. Azért csak néhány pontot érintek.

1. A kormányzás szelleme. Ez a hazug gazdasági liberalizmusban gyökerezik. Támogatja a tőkét, a nagyipart, a nagykereskedelmet s elhanyagolja, sőt nyomja a kisembert.

Hogy miért teszi, ő is tudja, mi is, fejtegetése messze vezetne. Egészen a mindenkori kormányok bölcsőjéhez. Elvégre egy jó gyermek sohasem lehet hálátlan a saját szülőanyja iránt. Ugy-e igazam van?

2. A közigazgatás ezer gyengéje. Ha a madár egyszer ráragad a lépes vesszőre, még ha szabadulni látszik is, legfeljebb a földön mászik, de a magasba nem repül soha. Egészen független nem lesz soha. Sapienti sat!

3. A mi szerencsétlen büntető törvénykönyvünk, elsősorban az eléggé nem siratható Csemegi-Kodex. Nagy emberek megmondták már róla a véleményüket. Tüzes vassal írta, bünteti, sújtja a magyar faj bűnét s ezer hátsóajtot tart nyitva azon vétek számára, melyeknek elkövetői aránytalanul nagy számban a zsidóság soráiból kerülnek ki.

Más „egyebek”: a sajtó, mely hályogot von a magyarság — intelligencia és köznép — szemére, hogy ne lásson tisztán, ne lássa nyomorúságát, kismennyiztetését, erkölcsi megroslását, vére megfertőzését; a színház, mely ugyanazt a célt, csak más uton, szolgálja; a szociáldemokrata propaganda, melynek főbűne szintén az, hogy a magyar nép figyelmét eltereli onnan, ahonnan a legnagyobb veszedelem fenyegeti; a rossz adótörvény, mely egy félhold földet nem hagy adótehermentesen, de tízezreke menő más jövedelmek megadóztatását teszi sokszor lehetetlenné; stb. stb.

S végül — már csak ezt is megmondom, mert őszinte akarok lenni — a zsidóság egy részének közmisert, letagadhatlan lázább üzleti erkölce. Azért mondom üzleti, mert mint elfogulatlanagra törekvő ember, bevallom, hogy a sokféle erkölcs terén nem mindegyik a zsidó a gyengébb. A durvaságban, káromkodásban, vérontásban, tisztákossgában, dolgotalanságban stb. a magyar faj — sajnos — alul marad; de a nemi és főleg üzleti erkölcs terén, tehát, ahol a vagyonsodás kérdése — s most erről van szó — eldől, ott a magyarság a bűnözés terén a nyomába sem lép a zsidóságé. Nemcsak Bartha Miklós beszéletről rémes dolgokat, „Kazár-földön” című könyvében, nemcsak a tapasztalás szolgálat erre néző bőséges adatokkal; de a statisztika kérelhetetlen százalékolása is bizonyítja, hogy igazam van. Berreg, Ugocsa, Mármaros, Zemplén, Sáros, Liptómege az ő rémes uzsorapöreivel, a sok hamis bukás, a háborús családok, stb. stb. mind megannyi illusztrációk szavaim igazsága mellett.

S arra kérem Fodor urat s azt a zsidóságot, mely csekély kivétellel úgy becsülettel dolgozik és szeretetben él velünk itt Fehérvárról, ne azonosítsa magát azon hitorsosait, akikről a fennebbi sorok szóltak. Ne leplezze, ne szépsítse, ne védelmezze azokat a bűnököt, amelyekkel nem ő követett el s amelyek miatt neki nem kell szégyenkeznie. Vegyenek e rész-

ben példát tőlünk. Lássák meg, mennyire nem azonosítjuk mi magunkat a Tanköcnyakkal, a szatmármegyei lócsaló gentrivel s a többiekkel. Nézzék csak, hogyan rántja le például Fényes László a leplet annyi gatszagról s nem nézi, keresztényi követte-e el azokat.

Nézzék, például, mi mikor levesszük a kalapot Grünfeld Jakab előtt, ugyanakkor tudjuk, beismertük és szégyeljük, amit Fodor ur cikke végén mond: „Mennyi magas rang! Mily fengeteg milliók! Milyen ragyogó, ősrégi címek! És mégis, milyen kevés Grünfeld Jakab!”

(Ambátor, ugy mellékesen megjegyezve, a rangból még csak volna egy-ahogy; de a „rengeteg milliók” ma már nem oly rengetegek s a „ragyogó címek,” sajnos, szintén nem oly ragyogók. Hogy miért? Ne fejtegetjük. A zsidóság ma több földet bír és bérel Magyarországon, mint az összes — minden vallásbeli — ugynevezett egyházi birtokok és majorátusok kitesznek.)

Lássák mi ezt beismertjük. De hozzátesszük: mennyi sóráktár! mennyi fűrésztéle! mennyi vézerigazgatóság! mennyi bank! mennyi pésti bérpalota! mennyi gyár! mennyi milliós bérlet! És mily kevés Grünfeld Jakab!

S ha odaát ezt ép oly kevésveszik felekezetiieskedésnek, mint mi a „rangok” és „címerek” emlegetését, mindjárt megértjük egymást.

(A „véradóról” pedig most ne beszéljünk annak a békességnek a nevében és érdekében, melyet kölcsönösen kérünk és igérünk egymásnak ezekben a nehéz, nagy napokban.)

Befejezésül még a Sz. és V. igen tisztelt Szerkesztőségének sok jóakaratsággal megjegyzéséhez volna pár szavam.

Minden sorát aláírom. S gondolom, e pontban valamennyien, e haza fiai, egyetértünk. Ne válasszon el bennünket főleg e napokban, sem polika, sem faj, sem vallás. Ami főleg ez utóbbit illeti, úgy gondolom, a Fejérmegyei Naplót s általában a magyar keresztény sajtót semmiféle vád nem érheti. Több évizedes multjában nincs egy lap, egy közlemény, egy sor, mely vallást, felekezetet bántott volna. Ebben a hazában senkinek vallási meggyőződését nem bántották és nem bántják, a mi oldalunkról. Ami támadás e téren történt, azt mindig és kivétel nélkül a katolikusok szenvedték és szenvedik. Soha egy szó el nem hangzott a mi lapjainkban a Thóra, a rabbik, a jóm-kippur, a Talmud-Thóra egyesület, a konfirmáltak egyesülete, az ágostai hitvallás vagy bármi hasonló ellen.

Igaz, a felekezeti, főleg a zsidó sajtóban sem történik támadás mi ellenünk, de a szabadkőmives, progresszív, szociáldemokrata sajtó annál gyűlölködőbb hangon támad nap-nap után: a pápa, a mi hitcikkeleink, a mi szertartásaink, szerzeteseink, apácáink, kongregációink, stb. ellen. Még most, a háboru ideje alatt is.

Vizont, mi támadunk egyéneket, hibákat, bűnököt, szellőztünk félszeg helyzeteket, aggasztó tüneteket, megtörtént visszaéléseket. S az a baj, hogy, ha ezekben egy vallás hívei, egy faj egyedei erő-

sen érdekeltek vannak (például a galiciai menekültek), abban a pilanlatban kész ellenünk a felekezetiieskedés és fajgyűlölködés vádja. S itt a félreértés gyökere. Mert, ha mi ennek a fellogásnak behódolunk, abban a pilanlatban sálvus konduktust kap ezer bűn és gatszág, csak azért, mert azok elkövetői nem keresztények. Tessék elhinni, ha ez a fellogás urrá lesz a lelkeken — elvesztünk.

Vederemo.

A liszt előállítása és forgalombahozatala.

A kormány legújabb rendelete szerint a malomvállalatok csak meghatározott minőségű lisztfajtákat állhatnak elő. Az eddig meglévő lisztfajtákat pedig csak augusztus 15-ig árúszíthatják. E határidőt azonban indokolt esetekben a kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg meghosszabbíthatja.

A 2 százaléknál kevesebb idegen keveréket tartalmazó buzát 78 százalékra kell kiörölni és ebből az örles alá vett buzamenyiség összsúlyának legfeljebb 15 százaléka erejéig lehet finom tisztalítást, az összsúlynak további 25 százaléka erejéig azelőtt 2 számmal jelzett főzölisztet és egyfajta kenyérlisztet előállítani, még pedig úgy, hogy az örles alá vett buzamenyiség összsúlyának 79 százalékat adja. Ha a buza hektoliterjének sulya 75 kilogrammnál nagyobb, akkor az előbbi arány fenntartása mellett a hektoliter sulykülönbözötnek minden egyes kilogramja után fél százalékkal több finom tisztalítást, de fél százalékkal kevesebb kenyérliszt állítható elő. Ha pedig 75 kilogrammnál kisebb, akkor kötele a malomvállalat fél százalékkal kevesebb kenyérliszt előállítani.

Ha a buza 2 százaléknál több idegen keveréket tartalmaz, köteles a malomvállalat minden megkezdett százaléktöbblete után a kenyérlisztre nézve meghatározott mennyiséget 1-1 százalékkal csökkenteni, de ezáltal a korpa és hulladékmenyiség 1-1 százalékkal növeli. Rozsból takarmánylisztet előállítani tilos.

A megörölt rozs 80 százaléknak megfelelő egységes mennyiségű lisztet kell előállítani, 70 kilogrammnál kisebb után pedig egy fél százalékkal kevesebb lisztet, de félszázalékkal több korpát lehet előállítani. Horvát-Szlavonországra nézve az eddigi intézkedések maradnak érvényben. A malomvállalatok eddig vezetett bevétel és kiadási árjegyzékeiket kötelesek jelen rendelet életbeléptének napjával lezárni és új jegyzéket nyitni. A rendelet nem vonatkozik oly vállalatokra, melyek lisztet előadásra, és gabonamennyel való cserélésre nem örölnek.

Aki e rendeletet megszegi, közigazgatás elöl és két hónapig terjedő elzárással és 600 koronaig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

Miként lehet felhasználni, vagy eladni az új termést?

Hogy kell értelmezni a legmagasabb árat?

A rendeletlen meghatározott legmagasabb buza, rozs, kétszeres, árpa és zab árak meghatározott sulyú és tisztaságú buzára, rozsról stb. vonatkoznak és pedig: a megszábotott buzáraik olyan buzára vonatkoznak, amelynek sulya hektoliterenként 75 kilogramm és amely méstermésánként csak 2 kilogramm idegen keveréket tartalmaz. Ha a buza hektoliterenként 75 kilogrammnál többet nyom, akkor a hatósági ár nagyobb és pedig, ha hektoliterje 76 kilót nyom, akkor 20 fillérrel, ha 77 kilót nyom, akkor 40 fillérrel, ha 78 kilót nyom, akkor 55 fillérrel, ha 79 kilót nyom, akkor 70 fillérrel, végül, ha 80 kilót, vagy ennél is többet nyom hektoliterje, akkor 85 fillérrel.

Ha a buza kevesebbet nyom, mint hektoliterenként 75 kilót, akkor az ára kisebb, mint a hatósági ár. Még pedig a 74 kilósé 20 fillérrel, a 73 kilósé 40 fillérrel, a 72 kilósé 60 fillérrel, a 71 kilósé 90 fillérrel, végül a 70 kilós vagy ennél könnyebb hektoliter sulyú buzáért 1 korona 20 fillérrel kevesebbet követelni, mint a 75 kilós buza hatósági ára.

Ha a buzában idegen keverékek vannak és pedig két percentnél, vagyis 100 kilogrammonként 2 kilogramnál nagyobb mennyiségben, akkor annyiszor csökken 20 fillérrel az ár, ahány-szor két kilónál több kiló benne az idegen anyag.

A rozsnál a megállapított legmagasabb ár a 70 kilogrammos sulyminőségű egészséges rozsról vonatkozik. Amennyiben a rozs hektoliterének sulya 70 kilogramnál nagyobb vagy kisebb, a megállapított legmagasabb ár minden kiló sulykülömbözethetnek megfelelően, de csak 3 kilogramm fel és le 15 fillérrel emelkedik, vagy csökken.

Az árpánál és zabnál a megállapított legmagasabb ár sulyminőségre való tekintet nélkül egyszerűen egészséges árpára és zabra vonatkozik.

Mit lehet külön felszámítani?

A megállapított legmagasabb hatósági áron felül fel lehet számítani a szákat. Hogy mennyit, ezt a kereskedelemügyi miniszter külön rendeletben fogja megállapítani. Késedelmi kamatot és örezi díjat számíthat fel továbbá az eladó a vevőnek akkor, ha a vevő a megállapított időben nem veszi át az általa lekötött terményt. Az örezi díj nagyságát is a kereskedelemügyi miniszter fogja rendeletileg megállapítani. A vasúti vagy hajóállomáshoz való szállítást nem lehet felszámítani, mert az benne van a hatósági árnban.

(Vége köv.)

A Vöröskereszt népnévpélye és állatvásárja.

Az egyéves háboru természetzerűleg alaposan igénybe vette a székesfehérvári Vöröskereszt pénztárát is s ennek gyarapítására augusztus 20-án a Lövédben állatvásárral egybekapcsolt nagyszabású népnévpélyt fog rendezni.

Az ünnepegy előkészítésére szerdán délelőtt 10 órakor *Széchenyi* Viktor főispán elnöklété alatt a városház nagyeremben látogatott érkekezlet volt, amelyen a város nagyszámú előkelősége megjelent. Az ünnepegy célját és kivételét a főispán ismertette. A város és a vármegye jószívű közönségétől a nemes célra állatokat, tehén, csikó, sertés, juh, csirke, kacsa, lud stb. fognak kérni, s azokat elárverezik, illetve kisorsolják. A vásáron kívül ezután ügyes programmal összehangolt szórakozó-délután is lesz. Az állatvásárt a Lövéde melletti Kovács-féle vendéglő teleken fogják tartani, a népnévpélyt pedig a Lövédben. Kedvezőtlen idő esetén a mén-telep lovardájában, amelyet erre a célra a méneskar parancsnoksága készséggel átengedett. Az ünnepegyre belépő jegy egyúttal sorsjegy is lesz, hogy az érdekesnek ígérkező vásárban mindenki résztvehessen. A nagyszabásúnak ígérkező ünnepegyt különféle bizottságok fogják előkészíteni, amelyeknek tagjait az érkekezlet választotta meg és minden bizottságnak megadta a felhatalmazást, hogy önmagát esetleg kiegészíthesse. Az egyes bizottságokba a következőket választották meg:

Felhajtó bizottság: Almássy János, Baranyay Lajos, Berregi György, Berregi József, Bilkei Ferenc, Bleyer Jenő, dr. Csöppenszky Mihály, Grünfeld Pál, Golter Frigyes, Havranek Antal, Király János, Kende Béla, Kistelek István, Klaucz György, Körössy Gyula, Leopold Lajos, Lits Ferenc, Medgyessy József, Námessy János, Pap Artur, Pfinn István, Saára Gyula dr., Szirbek József, Szüts Jenő, Weisenfeld János.

Elhelyező bizottság: Vezető: Tóth Dezso, Armos Jenő, Flits Miklós, Lindermann Antal, Pete János, Talián Jenő.

Közrendre felügyelő bizottság: Reé István, Sági Lajos, Vittnyédy József.

Pénztári bizottság: Pfinn István, Rostagny Karolin, dr. Vértessy Géza.

Műszaki bizottság: Vezető: Liebhart János, Balázs Szilárd, Deutsch Aladár, Fröschl Ferenc, Szentzenstein János, Tarján Géza, Vámos József, Winkler Vilmos.

Vigalmi bizottság: Vezető: Vigyázó Imre, dr. Bierbauer Viktor, Bujanovits Sándor, Burg

Hermann, dr. Ditrich-Szilárdné dr. Eisenbarth Károlyné, dr. Farkas Istvánné, dr. Fiáth György, Hampel Vince, Havranek Lajos, Karl Istvánné, Kis Géza, Kostyál Kálmán, Köhler Antal, Márkus István, Márton Jakabné, Mészáros Sándorné, Noszlopy Gáspár, Prohászka Emanuel, Renaud Györgyné, Rostagny Karolin, Szöllösy Ferenc, Szüts Jenőné, Tamás Viktor, Tóth Gézané, dr. Tunner Károlyné, Vértessy József, dr. Vértessy Géza, Vigyázó Imréné, Wertheim Pál, Wild Antal.

Minden bizottság külön intézi az előkészületeket, s minden bizottsági tagnak kötelessége, hogy a hatáskörébe tartozó ügyeket a legnagyobb buzgósággal végezze a nemes célra való tekintettel.

Az ünnepegyhez a vármegye közönsége is csatlakozik. Amint halljuk, a vármegye fődbirtokosai valamenyen hozzájárulnak ajándékaikkal az állatvásár sikeréhez. A katonai hatóságok is a legnagyobb előzékenységgel csatlakoznak a nemes mozgalomhoz, s segítségüket minden tekintetben felajánlották. A 35. gyalogezred is aktíve öhajjt részt venni a Vöröskereszt ünnepegyén.

Az ünnepegyre vonatkozó további tudósítások a helybeli sajtó utján lesznek a közönséggel közölve.

HIREK.

Napló.

Töviskoronát rejteget házában az édesanya, akinek fia a harcban van, s remegve gondol a pillanatra, amikor ezt a koronát a gyászír a fejére teszi. Márirt mind az az édesanya, aki fia sorsának aggodalmával él tizenkét hónap óta s ha van szentelt fájdalom, amelyet respektálni kell, az édesanyák minden tiszteleire méltó.

A hadseregnek és a társadalomnak kötelességeik vannak a gyászírtól megó, a gyászírtól vátó, vagy a gyászírtól lesújtó édesanya iránt.

A hadsereg legyen körültekintő és gyengéd, amikor a tragikus hirt közli. Már volt néhány eset, amikor szinte brutálisan érkezett meg a fekete hír s sziven találta a jó anyát. Amikor például a szülőök pénzesutalványára röviden, kurtán, egy gummistemplivel rácsapták ezt a szót: „meghalt.” Csak úgy, mint mikor a posta stemplitt ut a levelelünkre: „ismeretlen” vagy „elkötözött.” Viszont a legtöbb esetben — hála tisztíkarunk nemesen érő szívének! — az elesett fiuhoz intézett levelet visszaküldik a harctérről ezzel a jelzéssel: „abgányg, eltűnt, amikor aztán az idő, a körülmények engedik, a jó tiszturak vagy a katonapajtasok valamelyike hosszabb levélben, kiméletesen, gyöngéden tudatják a szülőökkel a szomorú hirt.

A társadalomhoz pedig nem először hangoztatott kérelmsnt, hogy legyen figyelemmel az aggóó és a testi, lelki gyásza öltözött anyákra. Ugy fájt a szívünk, mikor az utcán gondoktól megroskadva,

vagy gyászruhában megy a szomorú szülő, mellette pedig hangozan, léhán és haszontalanul elragyog egy-egy selyemruháas alak, telve ékszerekkel és illatokkal, a szivekben lakozó gyászok iránt tanusított teljes érzéketlenséggel.

A szenvedő anyák iránt több ki-méletet várunk.

— A törvényhatóságok küldöttsége királlyal. A király előtt megjelenő küldöttségekben a vármegye részéről gróf *Czirák* Antal, gróf *Eszterházy* László, gróf *Zichy* János, *Sárközi* Aurél és *Szűcs* Jenő alispán fognak résztvenni.

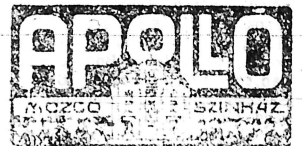
— Megsebesült orvos. Dr. *Kecán* Livius, városunk szimpázi-kus orvosa a harcúeren, anélit maga írja egy levélben, megsebesült. Egy gránát a közö-zőhelyre tévedt, s arcán és lábán szenvedett több sérülést. Jelenleg Zágráb 2. sz. tartalékkórházában van ápolás alatt.

— Köszönet. A Vörösmarkórhádhadikórház számára adtakoztak: *Aulik* Józsefné 3 tucat új zsebkendőt, özv. *Kovács* Ignácné több ízben nagy mennyiségű savanyított ugorkát, *Meszleny* Béliáné 250 cigarettát, *Fejérmegyei* Napló 200 cigarettát, N. N. 200 drb. cigarettát. Az adományokért ezuton mond köszönetet a hadikórház vezetősége.

— Hogyan védik meg Németországban a fogyasztokat. A községek közléteinek eladása helyenként visszaélésekre vezetett, mert a továbbelárusítók az alacsonyabb árakat a fogsyrtoók terhére kihasználták. A visszaélések megszüntetésére a szövetségi tanács felhatalmazta a községeket, hogy a hus és zsrneműeknek további eladási célra való összevásárlását tiltsa meg.

— A pékeket és sütemény kereskedőket utasiották, hogy az ár és sulymértékeket üzleteikben látható helyen tegyék közé és hogy ellenőrzés céljából mérlegeket bocsássanak a közönség rendelkezésére. Ez az intézkedést a napi szükséglet más cikkeire is kiterjesztik. Ugyan nálunk mikor fog ez megtörténni?

— A rokkant katonák ügye. Kedden délután a rokkant katonák ügyében érkekezlet volt a Magyar Király szállodában s aug. 29 ére hallasztották el, amely idő minden-esetre alkalmasabb lesz a fontos ügy megtárgyalására.

Csütörtökön, aug. 5-én:
WANDA TREUMANN és
VIGYO LARSEN főszereplésével

Fehér fátylel - fekete fátylel!
dráma 4 felvonásban.

— **A hadikölcsönre fölvetett lombardkölcsönök fizetésének megkönnyítése.** A f. évi június végén és június elején jegyzett hadikölcsön befizetésénél sokan a takarékbetétjüket vették igénybe. Az 1914. augusztus 1. éje után elhelyezett betéteket a maguk egészében tartoztak a takarékok a hadikölcsön céljaira kifizetni: míg az 1914. aug. 1. éje előtt elhelyezett tőkék a moratórium értelmében csak bizonyos százalékos erejéig voltak felhasználhatók hadikölcsönjegyzésre. Ha valaki legalább annyit jegyzett, mint amennyit a betéte kint, a takaréka a betett összeg 25 százalékát szabadította föl; ha a betétjénél kisebb összeget jegyzett hadikölcsönre akkor, csak a jegyzési számtól összegnek 25 százalékát utalta ki a takaréka. Az így felszabadított összegeket önmagukban nem lehetett jegyzésre fordítani, mert velük a jegyzett összegnek csak egy negyedrésze fizetett ki, míg a jegyzett összeg többi részét (75 százalékát) a jegyző fél vagy készpénzrel fizette, vagy lombardkölcsönrel fedezte. A hivatalos lap augusztusi I. száma pénzügyminiszeri rendelet közli, amely nagyban megkönnyíti ezeknek a lombardkölcsönöknél törlesztését. A rendelet szerint az 1914. augusztus 1. éje előtt betétkönyvre elhelyezett minden betét amely a f. évi hadikölcsönre akár a jegyzett összeg 25 százaléka erejéig felhasználható, f. évi szeptember 1-től kezdődőleg az igénybevett lombardkölcsön törlesztésére a jegyzett a jegyzés idejében fennállott betétösszeg, illetve a jegyzett összeg további 25 százaléka erejéig felhasználható. A takaréka vagy betétüzlettel foglalkozó más bank, cég köteles ezt az összeget a jegyző fél kívánására ahhoz az intézethez átutalni, amelynél a lombardkölcsön igénybevételét. A rendelet értelmében tehát a hadikölcsönkötvények fele ára jegyző fél takarékbetétjével fedezve van. Kilátásba helyezi a miniszter, hogy a betétek később megálapítandó módok mellett felhasználhatók lesznek a lombardkölcsönök további törlesztésére is.

— **Tábori árumintaforgalom kiterjesztése.** Árumintaküldemények a 17, 23, 26, 31, 38, 59, 60, 62, 77, 90, 94, 96, 97, 105, 107, 108, 116, 120, 130, 140, 143, 154, 155, 158, 160, 164, 180, 201, 208, 210, 211, 213, 214, 221, 222, 223, 224, 327, 350, 504 és 506 számú tábori postákhoz is küldhetők.

— **Hindenburg ezredének halottjai.** A 214. számú veszteséglista szerint Hindenburg-ezredéből a következők hősi halált haltak: Freitag Gedeon, zászlós, 69. gye. pótlj., Sopse, 1895. Hockstock János, tart. zászlós, 69. gye. ezrtörzs. Höpp, Aspót Gábor, 69. gye. pótlj., Cece, 1890. Bonyocky István, elő. tzd., 69. gye. 16. száz. Sárszentlőrinc, 1894. Borzoki Ferenc, 69. gye. 14. száz., Herczegfalva, 1888. Cszimadia György, 69. gye. 6. száz., Mór, 1980. Pancs József, 69. gye. 16. száz., Csabdi, 1888. Darabos János, 69. gye. 7. száz., Kajászószentpéter. 1887. Friss Miklós 69. gye. 3. száz., Szajol, 1891. Gulrich Sándor, 69. gye. pótlj., Székesfehérvár, 1884. Héger József, 69. gye. 16. száz., Hőgyész, 1889. Hermanocky Ferenc, 69. gye. 16. száz., Vértessacska, 1893. Klatz Ferenc, 69. gye. 2. száz., Moór, 1893. Kleiber János, 69. gye. 15. száz., Dósbéreny, 1892.

— **Hadihelyegység.** Az országos háusegélyző hivatal értesítette a főispánt, hogy a hadihelyegységigazgatóságok a hátramaradot takar foglalkésgyelőzni, akiknek esetleg nem lenne igényjogosultságuk ahhoz, hogy az állam segélyezze őket. A segélyezés a következőképen történik: A középiskolát végzetek 8 éven felüli gyermekek havi 60 K, a fiatalabbak havi 30 K-t kapnak. Mások hátramaradottai pedig 8 éven felüli 30 K-t, a 8 éven aluliak pedig havi 15 K-t kapnak.

— **Szerencsétlenség a puszta.** Bozai József 42 éves gadasági cseléd gróf Zichy Agost, uradalmában van alkalmazva. Bozai amint az asztagot rakta, leszédült az asztag széleiről és súlyosabb természetű agyrázkódást szenvedett. Beszállították a Szent György kórházba.

— **A vöröskereszt javára.** A Kyburgi kíséret című regény, amely Diabolo fordításában jelent meg, nem sokára könyv alakban is kapható lesz, amelynek fele jogvédelmét a szerző a vöröskereszt javára adja.

— **Kérdés és felelet.** Az egyik állomáson a mozdony sipja következetesen keserves hosszút fűtyölt. Olyan mélységes fájdalom, annyi elkeşeredés, annyi panasz volt abban a fűttségben, hogy a rendes utasoknak végre is feltűnt a bus melódia. Megkérdezték a kalauzt:

— Ugyan, kedves kalauz, miért van annyi bánat a mi mozdonyunk fűttyében?

— Hát, kérem, nagy oka van annak. Itt ismerte meg a mozdonyvezető a mostani feleségét s ez mindig eszébe jut neki.

— **A 150 év előtti drágaság.** A mai drágaság mellett szinte a monddák körébe tartozik már a régi jó idők olcsósága, melyről lelkiismeretes krónikások fakuló írásai értesítenek.

— 1758-ban — írja a krónikás — kevés volt a bor és a kenyér. Ehhez járult a háború, amely miatt „nagy volt a drágaság.” A rozs mérője (61 és fél liter) 3 forintba, a zab 1 frt. 20 krajcárba került. Hasonló rettenetes drágaság volt 1776-ban is az előbbi év rossz termése miatt, amikor a zab mérőjét 1, az árpa 2, a rozs 3, sőt a buza 4 forintba került. Sziléziában, Morvaországban, Csehországban még ennél is nagyobb volt a drágaság 1757-ben, mikor a termés a nagy szárazság folytán csak közepes, egy akó (kb. 75 liter) mustnak az ára 3 forint, 1769-ben az egyik felvidéki uradalom 2 forintért ad el egy öl tűzfát, 1762-ben egy felvidéki kereskedő 12 rőf (kb. 9 méter) fehérvászon ellenében elengedi egyik vevőjének 3 forintnyi adósságát. 1764-ben az osztrák kormány

másfélmillió forintért bérbeadja a dohányjogvédelmet egyes üzletembereknek, a dohány ára nagyon rohamos emelkedést mutat. Egy font (56 deka) a legsilányabb fajtából 1 frt. 4 krajcárba kerül, a jobbajta 3—4 szerez árba szokik fel. Nálunk e tekintetben jobbak voltak az állapotok, ami az ausztriai dohányosokat arra indította, hogy mitőlünk szerezzék be szűkeleteiket. A határszéleken nagyszabású csempések indultak meg. Később megiltották a magyar dohány kivételét és erős ellenőrzés alá vették a határokat. Az ellenőrzésben a financon szerepét gyakorlatos és lovas katonák viselték őket által el az őrszaghátárt, börtönbe vetették az elfogott csempészeket és a góphajót elköbörték. Az őrtállók katona minden elfogott csempészt 20 aranyat kapott. A katonaságot később a dohányjogvélet tulajdonosainak emberei váltották fel. Amennyire a feljegyzésekből következtetni lehet a közönség körében a dohányárak emelkedése okozta a legnagyobb felháborodást.

— **Rövid hírek.**
A város *listje*. A város szerződéses malma 800 zsák keverletlen főzölizetűt küldött.

Székesfehérvár lovagszobra. A város lovagszobra végrehajtóbizottsága folyó hó 7-én délután 5 órakor ülést tart.

A *nagyuti dílt* jókbara helyezésének tervezete aug. 28-ig közönségre van kiíve. Augusztus 29-én pedig helyezni szímet tartanak.

MEGALLAPODÁS.
Alulírottak mai naptól üzletlenül szerda és szombat kivételével **déli 12 óratól 2 óráig** zárva tartjuk. Kérjük tisztelt vevőinket hogy ezt tudomásul venni sziveskedjenek,

Almássy István, Bogdán és Nemes, Boris Lajos, Danczig és Stelzer, Deutsch Manó és Fia, Deutsch Béla, Falvai Ferenc, Hungária cipőüzlet, Havas és Weisz, Kovács Antal, Knazovitzky Béla, Keresztes Zsigmond, Kövesdy Albert, Lax és Márton, Nofitzner János, Pollák Rezső, Rudbányai Imre, Rosenthal H. Utóda, Sövegjáró János, Schubert és Schlesinger, Verne Frigyes, Vajmár F. Utóda, Weisz Antal.

— **Bojtorjánhajszeş korpassodás,** hajhullás ellen kitűnően bevált szerüvege 1 kor. 20 fillér. Kapható **Szucs Róbert** Magyar, Korona gyógyszerárban Kossuth-u. sarkán.

GÉPSZII legjobb minőségben kapható Langraf Gábor és Fia bórkereskedésében Jókai-utca 8. Naponta postai szétküldés. Telefon 100.

MIUMEI kávébőhozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁKOK ÉPULETE) ::
Pörköl kávéverekéi utolérhetetlenek! Saját villamos kávénagyörkölde! Telefon 250.

— **A FEJÉRMEGYEI NAPLO** az összes dohánytösdékben és a város minden részében az üzletekben is kapható.

Telefon 233. — Telefon 233.

Szerdán és követörtökön, augusztus hó 4 és 5 én:
Szenzációs ujdonság!
Egy csunya asszony
REGENYE.
Szomorú asszonyi történet. 3 felvonásban.
Fényes pótműsor, közte **Az olasz lovasság.** Aktualitás.

Hirdetmény.
Pázmánd község előjárósága közhírre teszi, hogy néhai Hodusz Béla hagyatékát képező egy drb. 6 löerejű igáslokomobil és 2 drb. teljesen új malomkó f. évi augusztus hó 8-án d. u. 2 órakor Pázmándon nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek fog eladatni.
A becsáron alul eladva nem lesz.

APRÓHIRDETESEK.
Kiszolgáló kisasszonyok felvételnek. Ajánlatok írásban Knazovitzky divatruházában.

Egy csinos galamház és egy remek szép tűzhelylakás változás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban.
Kisegítőszolga napidj mellett a vármegyeházán felvétetik. Nyugalmasított szolgák, altisztek vagy oly egyének, kik már hasonló szolgálatban voltak, előnyben részesülnek. Bővebbet a vármagnyánál.
Eladó 750 liter éreghegyi ubjor. Bővebbet Olaj-utca 7. szám alatt.
Ha családianyra van szüksége, forduljon a Kath. Háziasszonyok Országos Szövetségének székesfehérvári egyletéhez. (Pirosalma-u. 6.)
Egy jó házóhó való fiu tanulónk felvétetik Gebauer Testvérek bodegájában. Kossuth-utca:
Kisfőnő hangu koncert zongora, (elsőrendű gyártmány) eladó. Távirdu-u. 24.

Üzlet-átvétel.
Van szerencsém a mélyen tisztelt vevő közönség tudomására hozni, hogy Felsőváros, Templom-köz I. szám alatt levő **Spitzer és Hochstädter-féle**
VEGYES-KERESKEDÉST
átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően újjonnan berendeztem és augusztus hó 4-én megnyitottam.
Legmezebbmenő figyelmes kiszolgálás ellenében kérem a mélyen tisztelt vevőközönség szives pártfogását kiváló tisztelettel
Ifj. Spránitz Alajos.